

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldi Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi

Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

CONTENTS.

GIRALDI CAMBRENSIS SPECULUM
ECCLESIAE.

DISTINCTIO I.

	Page
PROEMIUM	3
PRÆFATIO	13

CAPITULA PRIMÆ DISTINCTIONIS	15
--	----

DISTINCTIO I.

CAP. I.	-
„ II.	-
„ III.	16
„ IV. Quod bonis et electis causam et materiem dant opes ad salutem	17
„ V.	18
„ VI. Quod pompæ sæculares et muliebria consortia impios distrahunt et alienant a Christo	20
„ VII. Quod prodest in sancto degere contubernio quam solum esse et in loco solitario	21
„ VIII. De monachi oratione et sio	22
„ IX.	22
„ X. Item quod docuit Jeronimus valde profecit cum paucis in Bethleemica mansit	23
„ XI. De monacho urbano Jeronimum in eremo con- veniente et Jeronimo respondente	23
.	
.	

VOL. IV.

d

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Girdaldi Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi
Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

xlvi

CONTENTS.

	Page
CAPITULA DISTINCTIONIS II. - - -	26
DISTINCTIO II.	
CAP. I. De Cluni[acensibus] et eorum [enormitatibus], et primo de monachis ad cellulas missis - - -	29
„ II. Quod bona domorum per officiales et officiorum diversitatem inutiliter distrahuntur - - -	38
„ III. Quod crapula nimia, quæ nascitur ex copia, multa parit vitia - - - - -	38
„ IV. De ferculis in Cantuariensi S. Trinitatis cœ- nobio nimis superflue multiplicatis, et abbatis re- sponso militi facto - - - - -	39
„ V. Quod ex crapula nascitur incontinentia, quæ per exteriora quoque notatur indicia - - -	43
„ VI. De militis et mulieris super monacho quodam et ordine monastico confabulatione - - -	44
„ VII. De monacho ad monstruosam belluam inspec- tandum occurrente, et turpiter nimis appropin- quando cadente - - - - -	46
„ VIII. De monacho quodam tricam muliebrem manu tractante, in Arthuri sepulchro repertam, et nimis impudenter ejus ruinam accelerante - - -	47
„ IX. De sepulchro regis Arthuri ossa ejus continente apud Glastoniam nostris diebus invento, et pluri- mis circiter hæc notabilibus occasionaliter ad- junctis - - - - -	48
„ X. Quod rex Arthurus præcipuus Glastoniensis ec- clesiæ patronus fuit, ideoque in e divina retributio honorifi . . . - - -	50
„ XI. De quodam monacho diebus his modernis ad cellulas misso et nimis enormiter impudico - - -	51
„ XII. De regis Richardi responso magistro Fulconi in Francia facto - - - - -	54
„ XIII. Quod ex crapula et ebrietate nimia proveni- unt sæpe inter monachos homicidia - - -	55
„ XIV. [That the vice of incontinence is to be cured by diminishing the quantity of food] - - -	56
„ XV. De scandalo nimio apud S. Dionysium, super capite novo supposito et subornato, nostris diebus exorto - - - - -	58
„ XVI. De exemptione loci ejusdem a Parisiensis ecclesiæ subjectione per superbiam facta - - -	60
„ XVII. De multis memoratu dignis a magnis et au- thenticis viris in exemptionum hujusmodi sugil- lationem conscriptis - - - - -	62

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldu Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi

Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

CONTENTS.

xlvii

	Page
CAP. XVIII. De habitu monachali clerico cuidam per pravam cupiditatem violenter injecto - - -	63
„ XIX. De Cantuarensi S. Trinitatis monasterio et monachorum loci ejusdem supercilio - - -	63
„ XX. De capella Lammætæ in cleri injuriam gravem per monachorum invidiam atque superbiam solo tenus eversa, etc. - - -	63
„ XXI. De monachis Coventrensibus a monasterio suo per episcopum Hugonem ejectis, et postea per archiepiscopum Hubertum revocatis - - -	64
„ XXII. De duobus archiepiscopis in Anglia coætaneis nostrisque diebus digne promotis - - -	64
„ XXIII. De Coventrensi episcopo ab ecclesia sua per monachos turpiter ejecto, et divina postmodum ultione secuta - - -	64
„ XXIV. De Coventrensis antistitis Hugonis fine felici et exitu commendabili - - -	68
„ XXV. De monachis seu clericis, istis utiliter, illis inutiliter ad regimen pontificale promotis - - -	75
„ XXVI. De monachorum Cantuariensium adhuc superbia cujus nempe tumor contra clerum detumescere nequit - - -	81
„ XXVII. De monachis S. Augustini ipsius Cantuariæ eodem vitio quod ex rerum affluentia prodiit contaminatis - - -	84
„ XXVIII. Quod ex copia multa, mediante crapula, lascivia nascitur sicut et superbia - - -	85
„ XXIX. De tribus abbatibus propter incontinentiæ vitium nostris diebus a sedis apostolicæ legato depositis - - -	90
„ XXX. De monasterio S. Albani per superbiam, opulentæ filiam, nostris diebus exempto, et duobus aliis in Anglia similiter prius exemptis - - -	94
„ XXXI. De monachis liquido sagine resolutaque carnis pinguedine in refectorio passim utentibus - - -	98
„ XXXII. De Cluniacensi monacho . . . corpore quidem mutilato, sed animo non mutato - - -	100
„ XXXIII. De Baldewino et Serlone viris magnificis et authenticis, et ordinis utroque Cisterciensis - - -	104
„ XXXIV. De Cisterciensibus ab ordine Cluniacensi ad prædictas vitandum superfluitates et ortas ex illis enormitates, parum ante hæc nostra tempora zelo sanctissimo procedentibus - - -	111

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldu Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi

Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

xlviii

CONTENTS.

	Page
DISTINCTIO III. - - -	118
CAPITULA DISTINCTIONIS III. -	127
CAP. I. De cœnobiis Cisterciensis ordinis per Kambriam constructis; et primo de duobus in australi maritima nimia vicinitate conjunctis - - -	129
„ II. De domibus ordinis ejusdem variis per Walliam constitutis, et semper minoribus per majores afflictis - - -	143
„ III. De abbate qui per fraudulentas astutias periculum quod meruerat ad tempus declinavit, sed non longe post majorem confusionem incurrit -	146
„ IV. De abbate paupere domus afflictæ ex insperato per electionem ad Menevensis cathedram vocato, et consone satis atque concorditer ab universis electo - - -	150
„ V. De domo monialium exili et exigua per monachos opulentos oppressa, et libris theologicis fraudulenter adeptis - - -	152
„ VI. De monachi societate dolosa, gravique per ipsam viro innocuo proveniente jactura, demumque per animum vindicem atque virilem ultione secuta -	156
„ VII. De librorum emptione subdola, seu potias ademptione, non per abbatis simplicitatem, sed magis monachorum duplicitatem et dolositatem perpetrata, monachoque veri patris in falsum ac fictum imitatione promoti - - -	161
„ VIII. De domo clericali paupere per monachalem opimam afflictam, et Cisterciensis ordinis monacho vitio quoque Cluniacensium involuto - - -	167
„ IX. De monachis ordinis hujus medicinalis artis peritiam trutinice professis - - -	173
„ X. De communi cœnobiorum Walliæ vitio, per quod baptismales ecclesiæ parochianis suis sicut vivis sic et mortuis per monachos destituuntur -	177
„ XI. De Hybernicis cœnobiis similibus vitiis et aliis quoque non minus horrendis perniciose contaminatis - - -	178
„ XII. De foresta regis Angliæ per monachos ordinis hujus pro parte non modica fraudulenter obtenta et fraudulentiùs extirpata - - -	186
„ XIII. De crapula Cisterciensium occulta, et carniù voracitate per cameras et firmarias inordinata -	208
„ XIV. De verbis W. Mapi curialibus et facetis in ordinis hujus suggillationem emissis - - -	219

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldu Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi
Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

CONTENTS.

xlix

	Page
CAP. XV. De terris nimis fraudulenter ac detestanter occupatis, et responsione abbatis obliqua ad hominem quippe magis quam ad orationem militi facta - - - - -	225
„ XVI. De furtis iniquis et inauditis et furibus ipsis incendio pariter et suspendio dignis - - -	231
„ XVII. De cellerario bono domuique suæ valde proficuo, deque priore pernicioso domuique suæ male præposito - - - - -	238
„ XVIII. De milite in lecto ægritudinis constituto ad monasterium delato, cumque convalescere cepisset a monachorum manibus vix erepto - - -	241
„ XIX. De militis cujusdam super monasteriis in terra sua construendis laudabili dispositione inter monachos Cistercienses et Cartusienses facta collatione - - - - -	244
„ XX. De Cartusiensium ordine, vitæ honestate et austeritate laudabili - - - - -	248
„ XXI. De austera quoque Grandimontanorum religione - - - - -	254

DISTINCTIO IV.

INCIPIT PROŒMIUM QUARTÆ DISTINCTIONIS - - -	261
CAPITULA DISTINCTIONIS IV. - - -	264
„ I. De sacrosancta Romana ecclesia ortuque ejusdem et processu, per quam et ex qua tanquam ex fonte irriguo derivata manat et manet animarum salus atque religio tota - - - - -	268
„ II. De quinque patriarchalibus ecclesiis in urbe Romana statutis, et quod Sancti Salvatoris ecclesia Lateranensis cæteris cunctis principalior existat -	269
„ III. De Veteris Testamenti reliquiis et sanctuariis in Lateranensi basilica reconditis - - - - -	272
„ IV. De Novi Testamenti sanctuariis et reliquiis in eadem basilica reconditis - - - - -	275
„ V. De ecclesia beati Petri a Constantino, rogatu Silvestri papæ Romæ, constructa, et in eadem apostoli ejusdem corpore honorifice recondito, necnon et basilica beati Pauli apostoli [et] corpore ipsius, sicut decuit, in eadem gloriose reposito - - - - -	276
„ VI. De tribus patriarchalibus ecclesiis, inter dictas quinque principalioribus, quædam memoratu digna non incompetenter apposita - - - - -	278

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldu Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi

Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

1

CONTENTS.

	Page
CAP. VII. De aliis præter dictas in urbe quinque patriarchalibus per orbem ecclesiis, et ecclesia Jerosolimitana patriarchalem demum honorem et sedem adeptæ - - - - -	280
„ VIII. De numero basilicarum in urbe Romana, tam intra muros quam extra constructarum, quæ sunt quadringenta quinque minus - - - - -	281
„ IX. De numero basilicarum Novæ Romæ, scilicet urbis Constantinopolitanæ, et aliis quibusdam de urbe eadem scitu memoratuque non indignis - - - - -	282
„ X. De veteri denno Roma et quibusdam cæteris præmissis non incompetenter adjectis - - - - -	283
„ XI. De sublimitate et excellentia Romanæ ecclesiæ largitione Constantini magnifice collata et prophetali vaticinio a longis retro sæculis declarata - - - - -	284
„ XII. Qualiter post divisum in orbe dominium, maximeque post translatum ad Teutonicos imperium, eadem iterum ecclesia in summam paupertatem est redacta - - - - -	285
„ XIII. Qualiter et quam ob causam ecclesia Romana pauper et inops effecta, per clerum et populum illuc confluentem sit sustentata, ideoque delatorum linguis maledicis diffamata - - - - -	287
„ XIV. Qualiter etiam et quibus exemplis temporum quoque gentilitatis Romanæ celsitudini nota avaritiæ et aviditatis objecta fuit - - - - -	289
„ XV. Qualiter etiam sicut olim ducibus Romanis et principalibus viris, sic et nunc summis pontificibus majori temeritate simul objecta est infamiæ nota - - - - -	291
„ XVI. Quod propter impunitatem et ecclesiasticam mansuetudinem ac patientiam tanta presumptio fatuis hominibus oblatrandi tanta temeritas est inolita - - - - -	294
„ XVII. De prælatis superciliosis, qualiter per exempla plurima et doctrinalia præcepta suggillantur - - - - -	296
„ XVIII. Quod sicut cuncta prædialia cunctaque temporalia summi principis esse dicuntur, sic ecclesiastica et spiritualia in terra cuncta summi pontificis intelliguntur - - - - -	299
„ XIX. De Romani principis Henrici nostris diebus imperantis proposito nobili, per quod et inopiam sedis Romanæ sublevare et cupiditatis notam purgare parabat - - - - -	301

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldu Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi

Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

CONTENTS.

li

	Page
CAF. XX. De metropolitanis cæterisque subditis eisdem inferioris gradus episcopis, necnon et simplicibus sacerdotibus a prælatis suis non opprimendis, sed venerandis potius, et quasi communiter lucris animarum indulgere paratis - - -	305
„ XXI. Quod episcopi sicut pro rebus ecclesiæ non propriis sic et nomine pontificali extolli non debent - - -	308
„ XXII. ¹ De vitiis episcoporum damnabilibus pastoralibus ex negligentia provenientibus - - -	311
„ XXIII. De sacerdotibus antiquis et legis Mosaicæ ministris, quantam venerationem et honestatem suis sacrificiis impendebant - - -	313
„ XXIV. Quod sacerdotes evangelici qui gravius delinquant, minus tamen et mitius temporaliter puniuntur et ratio quare - - -	315
„ XXV. De rationibus multis et terribilibus exemplis contra eos qui corpus Christi indebite sumunt maximeque contra sacerdotes indigne sumentes et conficientes - - -	317
„ XXVI. De Levitis et diaconibus quod mundi esse tenentur et impolluti - - -	324
„ XXVII. De Levitis indignis et presbyteris Christi corpus indigne conficientes exempla terribilia	325
„ XXVIII. De cæteris prælatorum excessibus circa cultus ecclesiarum ex pastoralibus negligentibus provenientibus - - -	329
„ XXIX. De iis quæ ad cultum et ornatum ecclesiarum necessaria fore noscuntur - - -	330
„ XXX. Quod omnia præscripta ecclesiis necessaria facile essent clericis invenire, nisi propriis tam suis quam familiæ suæ cultibus inhonestis et superfluis nimis indulgerent - - -	332
„ XXXI. Quod, sicut in libro Numeri legitur, homo secundum ordinem suum incedere debet - - -	333
„ XXXII. De gravibus episcoporum et abbatum periculis, qui in insulis et tyrannorum regnis ad principum nutus promoveri solent - - -	337
„ XXXIII. De clausulis quibusdam a libro de Gestis Giraldu sumptis, materiæque præsentibus non incompetenter adjectis - - -	340

¹ Numbered in error as XXI.

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldi Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi
Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

lii

CONTENTS.

	Page
CAP. XXXIV. Quod fautores principum tyrannorum errores ipsorum per exempla tueri nituntur	- 342
„ XXXV. De solutionibus ad objecta singula non incongrue subjectis	- 344
„ XXXVI. De duobus episcopis nostris diebus in Anglia principis procuratione promotis, et tamen ambobus vita et conversatione conspicuis	- 345
„ XXXVII. Quod nisi potestas ecclesiastica vitiis mundanis cum effectu manum apponat, vix in ecclesiis hodie propter schismata varia canonicas fieri contingit electiones	- 346
„ XXXVIII. De praelatis canonicè legitimeque promotis et non tanquam Chore sibi honorem sumentibus, sed tanquam Aaron a Domino vocatis	- 346
„ XXXIX. De statu episcopalis officii valde periculoso, et quodam metropolitano nostri temporis episcopo victoriose coronam adepto	- 348
„ XL. De finalis capituli clausula quasi sub epilogo brevi necnon et devota sub oratione comprehensa	353

GIRALDUS CAMBRENSIS DE VITA GALFRIDI
ARCHIEPISCOPI EBORACENSIS: SIVE CERTAMINA
GALFRIDI EBORACENSIS ARCHIEPISCOPI.

INTROITUS PRIMUS - - - 357

INTROITUS SECUNDUS - - - 361

INCIPIUNT CAPITULA.

CAP. I. De ortu Gaufridi Eboracensis archiepiscopi, educatione et promotione	- 363
„ II. Qualiter Lincolniensis jam electus, insulæ castellum expugnando, et Lincolnæ partes pacificando, patri egregie militavit	- 364
„ III. Qualiter castellum de Malesharth suppeditando, et Scotorum regem ab Eboraci finibus profugando, boreales regni partes pacificavit	- 365
„ IV. Qualiter ecclesiam Lincolniensem sponte resignando, et patris cancellariam suscipiendo, eidem circa extrema strenue militavit	- 368

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldu Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi
Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

CONTENTS.

liii

	Page
CAP. V. Qualiter patri afflicto et in ægritudine posito inseparabiliter affluit, eumque usque ad obitum non dereliquit	370
„ VI. Qualiter, patre extincto, fratri adhæsit, eumque in Angliam secutus, multas circa electionem adversitates sustinuit	373
„ VII. De ordinatione ejusdem	374
„ VIII. De adversitatibus, quas Scotorum regem ad curiam ducendo, Cantuariæ et Dovoræ, in fratris transfretatione suscepit	375
„ IX. Qualiter ad fratrem transfretando, eumque de loco ad locum sequendo, gravem ejusdem indignationem, quia vacuus venerat, incurrit	380
„ X. Qualiter Turonis demum fratris gratiam et pacem recuperavit	381
„ XI. Qualiter nunciis de curia Romana reversis, contra tantos adversarios electionis suæ confirmationem et pallium impetravit	381
„ XII. Qualiter nunciis iterum ad curiam transmissis, cum aliis privilegiis magnis Dunolmensis exemptionem evacuavit	383
„ XIII. De consecratione ipsius; et qualiter Turonis ab archiepiscopo loco ejusdem cum multa solemnitate est sublimatus	384

INCIPIIT LIBER SECUNDUS DE PERSECUTIONIBUS
GALFRIDI ARCHIEPISCOPI EBORACENSIS 386

PROLOGUS 386

CAP. I. De transfretatione Gaufridi Eboracensis archiepiscopi in Angliam, obsessione ejusdem, captione, et in castello Dovorensi retrusione	387
„ II. De fama eventus hujus, et totius Angliæ in cancellarium commotione	393
„ III. De persuasione Coventrensis episcopi Hugonis, et comitis Moritonæ per ipsum ad vindictam animatione	394
„ IV. De liberatione archiepiscopi	395
„ V. De conventu procerum et pontificum apud Radinges	397
„ VI. De colloquio inter Windesoram et Radingam	398
„ VII. De solemnibus apud Radinge sententiæ prolatione	401
„ VIII. De fuga cancellarii et confectione	402
„ IX. De obsessione ejusdem, depositione et defectione	405

VOL. IV.

e

Cambridge University Press

978-1-108-04294-9 - Giraldi Cambrensis Opera: Speculum Ecclesiae. De Vita Galfridi

Archiepiscopi Eboracensis: Volume 4

Edited by J.S. Brewer, James F. Dimock and George F. Warner

Table of Contents

[More information](#)

liv

CONTENTS.

	Page
CAP. X. De archiepiscopi Rothomagensis Galterii in justiciarium electione - - - -	407
„ XI. De Eboracensis completa victoria, celebri atque solemnī inthronizatione - - - -	410
„ XII. De Eliensis episcopi apud Dovoriam in habitu muliebri captione, vapulatione et incarceratione -	410
„ XIII. De liberatione ejusdem et transfretatione -	412
„ XIV. Qualiter iterum apud Dovoriam sub prætectu legationis applicuit - - - -	413
„ XV. De concilio contra ipsum Londoniis convocato, et secunda ejusdem expulsionē - - - -	414
„ XVI. De mora ipsius et insidiosa transmarinis in partibus expectatione - - - -	415
„ XVII. De tertia ejusdem ab Anglia plena ærumnis discessione - - - -	415
„ XVIII. De innata ejusdem malitia et originali natura - - - -	417
„ XIX. Descriptio beluæ multiformis - - - -	420
